

Tim Wiklund
Beredskapssamordnare
Säkerhet och beredskap

Regionstyrelsen
RS/825/2021
2024-03-06

Robusta hälsocentraler nivå 2

Ärendebeskrivning

Regionen har sedan 2019 arbetat med konceptet ”Robusta hälsocentraler” (RS/138/2020). Konceptet innebär att hälsocentralerna i länet ska bygga robusthet utifrån tre olika nivåer, där nivå 1 är högsta nivån av robusthet. Resultatet från projektet visar att det mest kostnadseffektiva är att dela upp hälsocentralerna utifrån dessa tre nivåer för det innebär att man strategiskt kan välja vilka hälsocentraler Region Jämtland Härjedalen behöver prioritera för att uppnå en god och nära vård såväl i vardag, kris och ytterst krig. Regionstyrelsen fattade i mars 2022 beslut om nivåstruktureringen.

Sedan projektet avslutades 2019 har Sverige genomgått en pandemi, säkerhetsläget i närområde har försämrats och Sverige står nära ett medlemskap i NATO. Utifrån dessa förutsättningar genomfördes hösten 2023 en reevaluering av valet av de i projektet utpekade hälsocentralerna vilka bör ha en robusthet på nivå 2. Bedömningen är att de hälsocentraler som projektet förslög vara robust i nivå 2 fortfarande är aktuella men att det tillkommit ytterligare en hälsocentral och det är Funäsdalens.

Anledningen till att hälsocentralen i Funäsdalen föreslås ha en robusthet på nivå 2 är att om behov av ”storskalig utrymning” skulle uppstå i händelse av krig eller större samhällsstörning vilket innebär flytt av civilbefolkningen från storstadsregioner till mindre orter, är Funäsdalen ett bra alternativ. Där finns boende, god samhällsservice, robust sjukvård mm vilket är förutsättningar som MSB lyfter i sin vägledning Storskalig utrymning¹. Funäsdalsfjällen² är lämplig utifrån den god samhällsservice och infrastruktur som finns på platsen men även möjlighet till evakuering till närliggande områden och leverans av förnödenhet.

Utpekade hälsocentraler nivå 2 är:

1. Strömsund
2. Järpen
3. Frösön
4. Brunflo
5. Hammarstrand
6. Sveg
7. Funäsdalen

Beslutet att de föreslagna hälsocentralerna ska ha en robusthet nivå 2 är ett principiellt beslut. Det kommer att krävas fler beslut, bland annat ekonomiska, gällande vilka åtgärder som behöver genomföras på respektive hälsocentral för att nå robusthet nivå 2.

¹ [slutgiltig-juni-27-vaglednin-storskalig-utrymning--del-1-grunder-planering--.pdf \(msb.se\)](#)

² 2022 hade Funäsdalen och Vemdalen området 1 292 766 gästnätter enligt Turistbyrån Östersund.

Regionen gör bedömning att det inte möjlighet att privata aktörer deltar i planeringen för robusta hälsocentraler nivå 1 och 2. Denna bedömning görs bland annat med stöd av Försvarsberedningen notering i Kraftsamling³ ”att om privata utförare inte klarar av att fullfölja sitt uppdrag vid höjd beredskap och krig så faller ansvaret för att hantera detta på kommuner och regioner” (s. 121) Däremot är privata utförare en naturlig del i robusta hälsocentraler nivå 3 där alla hälsocentraler, oavsett driftsform, måste vara mer robust för att klara de utmaningar som dagens samhälle ställer på sjukvården gällande nära vård där bland annat mer avancerad sjukvård flyttas ut i hemmen.

Utifrån beslut om nivåstrukturering (RS/825/2021) fattas nu beslut om vilka av hälsocentralerna i länet som ska vara nivå 2 hälsocentraler.

Regiondirektörens förslag

1. Samtliga hälsocentraler, oavsett driftsform, ska var robusta i nivå 3.
2. Hälsocentraler med robusthet i nivå 1 och 2 ska drivas av regionen i egen regi.
3. Strömsund, Järpen, Frösön, Brunflo, Hammarstrand, Sveg och Funäsdalens hälsocentraler ska vara robusta i nivå 2.

I tjänsten

Sara Lewerentz
Regiondirektör

Mikael Ferm
Regionstabschef

Utdrag till

Regionstabschef
Beredskapschef
Hälso- och sjukhusdirektör
Divisionschef Primärvården
Beställarchef
Hälso- och sjukvårdsnämnden

³ <https://www.regeringen.se/contentassets/0decd61162c24c73a9ca443328ccd9dd/kraftsamling-ds2023-34.pdf>